

տոր Պէնպու չէր : Յիշեալ հիւպա-
տուր զինուորական կարգէ ըլլալով ,
պատերազմի մէջ իւր մէկ սրունքը
կօրոնցուցած է :

ԱՅԼԵՒ ԸՑԼՔ

Իտալից մէջ նոր աշնա՞դ :

Վ. Բիստոնէութիւնը ուր որ աւելի ծաղկած ու ազատէ , հան կը աեռնեմք որ մոլորութիւններն ու նորանոր աղանդներն ալ անպակաս են միշտ : Վ. յսպէսէ Ամերիկան և Եւրոպան , զորոնք կրնանք աղանդոց խանձարութք համարել : Ո ասն որոյ և միամիտ բարեպաշտներու և կրօնամոլ անձանց երկիւղն այն ասոմի ճանիէ , որ եթէ մէկը յանկարծ ելնէ և իւր ի աղայութենէ ունեցած մէկ հոմազմանը զէմ հակառակ վարդապետութիւն մի յայտնելու ըլլայ , անմիջապէս իրր նոր աղանդաւոր կը նշառակի : զոր օրինակ եթէ չերժ Հառմէական մի , յանկարծ ելլէ Վ. Պապին աշխարհական իշխանութիւնը մերժելու ըլլայ , աղանդաւոր է պիտի բառուի , և կամ բազգական մի ելնէ բաց ի Վ. Դիրքերէն՝ Եկեղեցւոց տւանդութիւններէն մէկ քանին կամ բոլորն ալ լնդունելու ըլլայ , իւր կրօնակցին առ ջեւ նոր աղանդի մէջ ինչ կած պիտի համարուի :

Վուերս լրագրի մի մէջ կարգացինք որ , Խալալց Անդանա ու Ջիօրենցա քաղաքներուն մէջ աղատամիտ անձինքներէ յօղովմի կազմուեր ու նոր աղանդ մի հաստատուեր է . և իրենց մոլար վարդապետութեան կէտերն առ երեք բաներն են եղեր , Ա. Պա-

տարագը իտալերէն լեզուով լնել . Բ. Հազրորդութիւնը երկու աեսակի ներքեւ մատակարարել , այսինքն հացըն ու զինին մէկտեղ հաղորդեցրնել հաւատացելոց . Գ. Վահանաց ները իրարմէ ձեռնազրութիւն : Բառ մեղ առաջնոր անվիտաս է , երկրորդը հարկաւոր , երրորդը տարակուսելի : Վ ասն զի եթէ զիրար ձեռնազրութքը երկուքն ալ աշխարհական են . չկնար ըլլալ ձեռնազրութիւն . իսկ եթէ մէկը արդէն քահանաց և զաշխարհականը ձեռնազրելու ըլլայ , ալ իւրեն հարկ շմբար փախագարձ ձեռնազրութիւն անկէ ընդունել . ուստի այս երրորդ կէտը կրնայ սիսալ տեղեկութիւն ըլլուլ : Իսկ առաջնոր մոլորութիւն չհամարութիւն , ապա թէ ոչ բաց ի մէկ սրբազն լեզուէ մի աշխարհիս ուրիշ զանազան լեզուով եղած պատարագները ընդունելի եղած շպիտի ըլլան , որովհետեւ աղանդ համարուած են տարբեր լեզուով պատարագելը : Որքան առ երրորդը , զոր աղանդի տեղ գրած են , ընդհակառակը աղանդաւորութենէ ու մոլորութենէ յուզզու փառութիւն գարձած պէտք է համարուի . որովհետեւ բռն իսկ աղանդ մի հակառակ Վ. բիստոսի կացուցմանը մէկ տեսակով և եթ հազրորդելնէ : Վ. յօշտի է ահա Եւրոպից կոյր բարեպաշտ քրիստոնէից ըրած գահավեճ գաստումները և որխալ կարծիքները . որովհ ճշմարտութիւն մի մոլորութեան տեղ կը զնեն :

Խաբողն կէս խաբող մի աւետէք .
կամ

Ալիւրացի աղակուշ-Ռինը :

Վապահովութեան համար հաստա-
տուած ընկերութեանց մէջ առաջն

Կը համարին Անդղեացիք . բայց շատ
անգամ այնպիսի օրինակներ ալ կ'ու-
տան անոնք ապահովութեան մասին ,
որ աւելի մարդոց ծազրը կը շարժեն՝
քան թէ հետեւելու կը յարդորեն
զմեղ : Այս օրինակներէս մէկն է հե-
տեւեալ դէպքը :

Ազնուական Անդղեացիին (Ճենո-
բլէն) մէկը օր մի Ֆւնիս բառուած
Ապահովութեան գրատունը կ'երթայ
կը ներկայանայ , ու կ'առաջարկէ թէ
երկու հազար սիլոր ունիմ զոր Հայու-
նոյէն հետաքերած եմ , ու կը ցան
կամ զանոնք ապահովութեան դնե-
լու :

— Ոիկարներ . . . զարմանալի՞ բան ,
կը պատասխանեն գրատան պաշտօն
եաները : Վերջապէս տեսնենք , կը
սեն , Բնչէ անոնց արժողութիւնը :

— Աւթուուն լիրա սթեռլին . (8600
դահեկան) , որու կէոը սիկարաներուն
արձեքն է , և կէոը մաքսի տուրքը՝ զոր
հատուցեր եմ , և ահաւասիկ ընկա-
լագիրը :

Վամիջապէս սպասաւ օր մի կը խոր
կեն աղօւականին հետ իւր բնակարա-
նը . կ'երթայ կը տեսնէ թէ սիկարները
և թէ անոնց լաւ վիճակի մէջ ըլլուը .
ապահովութեան տուրքը կ'որոշուի ,
կը վճարուի և մուրհակը (սէնէթը)
կը յանձնուի կէս ժամուն մէջ :

Չորս ամիս կ'անցնի , Ճէնտըլմէնը
կը դառնայ ընկերութեան գրատունը :

— Պարոններ , կը սէ , Ճէր ապահով-
ցուցած երկու հազար սիկարները
այրեցան , պէտք է օր վճարեք ինձ
գինը :

— Այդ հրդեհին դէպքը մենք
չեմք իմացած . ինչպէս եղաւ այդ
բանը :

— Խիստ սովորական կերպով . զա-
մէնքն ալ մէկիկ մէկիկ ծխեցի : Ահա-
ւասիկ իմ տան տիրոջա տուած վիայա-
գիրը , և ուրիշ մի ալ զոր դրացւոյս
մէկը տուած է և երկուքն ալ կը վր-
կայեն իրին ձիշտ եղելութիւնը :

— Վարկայ կատակ է . . . Աննք
չեմք վճարեր բնաւ :

— Կարեւորութիւն ունեցող գործ
մի է և ոչ կատակ , և պէտք է օր հա-
տուցանէք :

Այն պատմութեան մէջ զարմա-
նալին այն է , օր քաղաքին դատաւորն
ալ պայմանագրութե բնագրին կը-
թընելով , և տեսնելով՝ օր մէկ կողմէն
գործը չու բացուիր , հրդեհի գէմ ա-
պահութեան գրուած ապրանքը .
միւս կողմէն յիշեալ ապրանքն ալ ի-
րօք այրած է , ուստի Բնկերութեան
կը վճռէ օր հատուցանէ տու գանքը :

Հետեւեալ օրը Բնկերութեան
կողմէն պատմական տակ անին դիմա-
ցըն ելնելու կը կանչուի Ճէնտըլմէ-
նը , ապահովնութիւն գիտմամք
կրակ տալուն համար . և որովհետեւ
հրդեհածիգ մարդիկ՝ օր իրենց կամօ-
քը տեղ մի կրակ կը ձգեն՝ մահա-
պարտ կը համարին ըստ օրինաց , ուս-
տի ծազրածու Անդղեացին տեսնելով
օր գործը ուրիշ կերպարանք առաւ ,
իւր գէմքին վերայ ալ ծիծաղի նշան-
ներ չմնար , և բարեբազդ կը համարի
գինքը դատապատճին բոլոր ծափքը
վճարելով մէկ զի քաշուիլը :